
BRESLELE SIGHIȘORENE REFLECTATE ÎN COLECȚIILE MUZEULUI DE ISTORIE SIGHIȘOARA. STEAGURILE DE BREASLĂ

Nicolae Teșculă

Pentru istoria orașului Sighișoara, breslele au jucat un rol extrem de important în Evul Mediu, fiind instituțiile care asigurau atât prosperitatea economică a orașului prin activitățile întreprinse în domeniul meșteșugului, cât siguranța prin contribuția lor la apărarea orașului, dovadă fiind construirea întregului sistem defensiv, care aduce și azi renume Sighișoarei.

Aceste bresle de-a lungul secolelor au avut un statut juridic bine definit, după cum arată multitudinea de privilegii, acordate de regii maghiari și principii Transilvaniei, aflate până azi în arhive. Alături de acestea mai erau o serie de lucruri care determinau un statut juridic bine definit al breslelor. Astfel, aceste asociații dețineau o serie de obiecte cum ar fi: sigiliul, lada, tabla de convocare, steagul etc. Pe lângă rolul practic de zi cu zi, aceste obiecte purtau și un mesaj simbolic aparte specific gândirii și spiritualității medievale, recunoscute de autorități drept persoane juridice, breslele atribuiau acestor obiecte calitatea de simbol al autorității atât față de ei cât și față de cei de afară.¹

Breasla folosea sigiliul pentru autentificarea documentelor emise, lada constituia locul în care erau depuse însemnele breslei și documentele ei, cu timpul devenind expresia colectivității, iar steagul era purtat la procesiuni în fruntea breslei, tabla de convocare era folosită pentru înștiințarea membrilor breslei validând mesajul oficial adus.²

Steagul este un element de recunoaștere pe timp de pace și război, un semn al victoriei după bătălie. În iconografie Hristos poartă steagul în momentul Învierii, la fel și Sf. Mihail poartă un steag după victoria asupra diavolilor. Astfel, steagul pătrunde în Biserica Creștină, fiind folosit cu ocazia procesiunilor. La fel se petrece și cu steagul de breaslă, care este folosit tot mai mult în procesiuni, ca semn de identificare a unei corporații. Și se păstra de obicei în biserică.³

Muzeul de Istorie dispune de patru steaguri de breaslă. Din păcate, ele nu pot fi expuse, starea lor de conservare la momentul intrării lor în muzeu nu era una bună. Ele sunt conservate și prin forma lor rămân surse documentare importante pentru evoluția breslelor sighișorene în secolele XVIII și XIX.

Cel mai bine păstrat și care ne oferă date cu privire la conducerea breslei este steagul croitorilor. Aflăm că,

Conform inventarului muzeului avem următoarele steaguri:

¹ *Breslele transilvănene (secXIV-XIX)*, catalog de expoziție, Cluj-Napoca, 1997p.7.

² *Ibidem*.

³ Ioan Dorin Rus, „Steaguri de breaslă din Agnita”, în *Gazeta Hârtibaciului*, nr. 68, ianuarie 2012, p. 3.

1. Steagul breslei croitorilor (fig. 1 și 2)

Steagul breslei croitorilor din Sighișoara din mătase de culoare verde cu două fețe pictate.⁴ De jur împrejurul pânzei sunt pictate stele și motive vegetale în culorile roșu, alb, verde și auriu. Pe față stema Sighișoarei înconjurată de stema austriacă (vulturul bicefal) și emblema breslei croitorilor cu motive vegetale. Pe verso în plan central zeița Fortuna, emblema croitorilor și motive vegetale. Are două rânduri de inscripții în limba latină:

Pe față: CURA & INDUSTRIA/MARTINI SCHENKI SECUNDI
ANTECESSORUM SODALIS SARTORUM L R CIVITATIS SCHAESSBURGEN :
ANNO DOMINI 1712: MENSE MAIO.

Pe verso: REFULGENTE POST IMPOTENTIS SEVI & HONORENDI BELLI
CIVITIS FUOREM TRANSQVILLITATIS, SYDERE PROCURATUM EST SUB
INSPECTORE DN IOHANNIS HETZELDORFER SENIOR DANIELIS IUNGUNG
IUNIOR MAGISTROR CEHE DNO M:R: PA:& DA:WOL I:S:ASSESSORIUM

Dimensiuni: Lungime = 315 cm; Lățime=160 cm.

2. Steagul breslei țesătorilor (fig. 3 și 4)

Steagul breslei țesătorilor din mătase,⁵ are forma unui scut simplu de culoare crem decorat cu flori li dungi. La 25 centimetri de lancea steagului a fost fixată o bucată de mătase neagră pe care a fost inscripționat într-un chenar mic de carton de culoare aurie WEBER ZUNFT. De lance este fixat steagul printr-o bandă neîntreruptă de piele fixată cu ținte. Lancea are un manșon de 16 cm și în vârf un glob.

Dimensiuni: Lungime = 240 cm; Lățime=230 cm, Lungime lance= 245cm.

3. Steagul breslei cizmarilor (fig.5 și 6)

Steagul breslei cizmarilor din mătase de culoare crem,⁶ de forma unui scut cu panglici galbene. Marginea steagului este cusută cu o panglică de care sunt prinse țintele. De aici la 20 de centimetri avem o altă panglică transversală. Între cele două panglici o inscripție în limba germană, cu majuscule în culorile negru și roșu: DEUTSCHE SCHUMACHER ZUNFT. Steagul este fixat pe o lance prin benzi de piele.

Dimensiuni: Lungime = 163cm.

⁴ Muzeul de Istorie Sighișoara, nr. inv . 946.

⁵ Muzeul de Istorie Sighișoara, nr. inv . 2706.

⁶ Muzeul de Istorie Sighișoara, nr. inv . 2710.

4. Steagul breslei cojocarilor (fig.5 și 6)

Steagul breslei cojocarilor⁷ din două părți din mătase de culoare crem cu un desen din hârtie lipită de mătase. Pe această hârtie este reprezentată stema cojocarilor flancată de doi lei care stau în două picioare și deasupra o coroană, sub desen inscripția pe al doilea rând ziua luna anul (literele sunt de culoare roșie și neagră): **KURSCHNER ZUNFT den 30 Iuni 1852**. Steagul mai are o bandă de culoare galben-negru și ținte de metal din bronz turnat sub forma unei figuri.

Dimensiuni: Lungime = 160.cm.

DIE SCHÄßBURGER ZÜNFTEN IN DEN SAMMLUNGEN DES SCHÄßBURGER GESCHICHTSMUSEUMS. DIE ZUNFTFLAGEN (Zusammenfassung)

In vorliegendem Artikel werden die in dem Patrimonium des Schäßburger Geschichtsmuseums befindlichen Zunftflaggen vorgestellt. Diese Flaggen spielten auch im Leben der Schäßburger Zunftmeister, eine wichtige rolle. Ihr Zweck war es die Zunft bei Aufmärschen zu repräsentieren und in der Kirche die Bänke der jeweiligen Zunftmitglieder zu kennzeichnen. Die Sammlung besteht aus vier Zunftflaggen, und zwar, jene der Schuhmacher-, der Schuster-, Weber- und der Kürschnerzunft.

Cuvinte cheie: Sighișoara, bresle, steaguri patrimoniu, Muzeul de Istorie Sighișoara

Schlüsselworte: Schäßburg, Zünfte, Flaggen, Patrimonium, Schäßburger Geschichtsmuseum.

Foto 1: Steagul breslei croitorilor, nr. inv. 946

⁷ Muzeul de Istorie Sighișoara, nr. inv . 2711

Foto 2: Steagul breslei țesătorilor, nr. inv. 2706

Foto 3: Steagul breslei cizmarilor, nr. inv. 2710

Foto 4: Steagul breslei cojocarilor, nr. inv. 2711